

Veľkonočná zbierka pre ľudí v núdzi	2
Tlač, Katolícke noviny, 17. 4. 2024	
Gynekológia budúcnosti Už je tu!	3
Tlač, Moje zdravie, 19. 4. 2024	
Svet okolo nás	5
Rozhlas, Svet okolo nás, 19. 4. 2024, 14:51	
Košická vedecká kaviareň bude o cukrovke a polyméroch	6
Online, sav.sk, 19. 4. 2024, 15:45	
Dni mesta Košice 2024 Košice. Podujatie Dni mesta a obce Kultúra Podujatia pre deti	7
Online, ajdnes.sk, 19. 4. 2024, 17:08	
Najlepšiu stredoškolskú žurnalistiku robí časopis Rozhľad z gymnázia v Považskej...	12
Online, dennikn.sk, 20. 4. 2024, 16:47	
Prvá certifikovaná žena na da Vinci Xi na Slovensku	13
Online, zlepsumezdravotnictvo.sk, 21. 4. 2024, 11:05	
Pokuta je nástroj, ktorý ľudí motivuje	15
Tlač, Denník N, 22. 4. 2024	

Veľkonočná zbierka pre ľudí v núdzi [↗](#)

17. 4. 2024, Zdroj: **Katolícke noviny**, Strana: 21, Vydavateľ: Spolok sv. Vojtecha - VOJTECH spol. s r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Monika Halánová

Dosah: 40 526 GRP: 0,90 OTS: 0,01 AVE: 1019 EUR

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ) odovzdala vo štvrtok 28. marca riaditeľovi neziskovej organizácie Oáza - Nádej pre nový život Petrovi Gombitovi približne 500 kilogramov trvanlivých potravín pre jej obyvateľov v Bemátovciach.

Zbierka prebiehala od 11. do 25. marca na sedemnástich zberných miestach fakúlt a pracovísk univerzity v Košiciach. V priebehu dvoch týždňov vyzbierali približne 500 kilogramov trvanlivých potravín a v stredu 27. marca bol zber čerstvých, typicky veľkonočných potravín, ktoré si vyžadovali umiestnenie v chladiacom zariadení.

Za univerzitu potraviny oficiálne odovzdala prorektorka pre akademické kvalifikácie a doktorandské štúdium profesorka **Monika Halánová**. „Zbierku sme zorganizovali, pretože neustále pribúdajú ľudia, ktorí zostali bez domova a čelia existenčným problémom. Práve obdobie veľkonočných sviatkov je vhodné nato, aby sme pomohli a spríjemnili ich tým, ktorí to najviac potrebujú.“

Na **UPJŠ** budú veľmi radi, ak spolupráca s neziskovou organizáciou v Bemátovciach bude pokračovať.

„Už teraz máme niekoľko ďalších

nápadov na pomoc. Zo skúsenosti môžem povedať, že nezištná pomoc druhým urobí krajší a lepší život nielen tým, ktorým je pomoc venovaná, ale aj tým, ktorí ju poskytnú,“ uistila profesorka Halánová.

V útulku prebýva momentálne 350 ľudí. „Potraviny zabezpečujeme z viacerých zdrojov, z vlastnej fermy, z obchodných reťazcov a prispievajú aj naši sponzori. Keď to všetko poskladáme, máme zabezpečenú stravu pre všetkých na celý rok,“ skonštatoval riaditeľ Oázy Peter Gombita.

Peter Gombita, riaditeľ Oázy, s **Monikou Halánovou**, prorektorkou pre akademické kvalifikácie a doktorandské štúdium **UPJŠ**.

Autor: LAURA HOĽANOVÁ SNÍMKA: ARCHÍV **UPJŠ** REDAKCIA SI VYHRADZUJE PRÁVO KRÁTIŤ A UPRAVOVAŤ PRÍSPEVKY.

Gynekológia budúcnosti Už je tu! [🔗](#)

📅 19. 4. 2024, Zdroj: **Moje zdravie**, Strany: 58, 59, 60, 61, Vydavateľ: **MAGNET PRESS, SLOVAKIA s.r.o.**, Autor: **Anna Žilková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 63 029 GRP: 1,40 OTS: 0,01 AVE: 10860 EUR

Rubrika: > Moja klinika

Katarína Peregrimová ako jediná žena operuje pomocou najmodernejšieho robota

„Gynekológia a pôrodníctvo je nádherný odbor. Je tu totiž veľa radosti, keďže nemáme len chorých pacientov, ale aj zdravé pacientky, čo je v medicíne výnimočné,“ hovorí lekárka Katarína Peregrimová, keď sa jej pýtam, čo rozhodlo o jej odbornom zameraní najmä potom, keď s nadšením opisuje, ako vo Fínsku asistovala pri operácii mozgu alebo ako bola na Taiwane pri špeciálnom invazívnom vyšetrení srdca. Je totiž tou lekárku, ktorá sa zo sveta vrátila domov a dnes je prvou certifikovanou ženou, ktorá môže ovládať najmodernejší operačný prístroj, ktorý na Slovensku máme.

Až paradoxne vyznieva, že Katarína nikdy nemala ambíciu stať sa lekárkou. Hoci ju bavila aj biológia, chcela sa venovať práci so slovom. Počas základnej, a potom aj strednej školy totiž recitovala, zaujímala sa o rétoriku a bola v debatnom tíme... Ale ako sa vyhnúť medicíne, keď s otcom stomatológom už od detstva rada chodievala do jeho ambulancie a keď o štyri roky starší brat odchádzal študovať na lekársku fakultu? Gény boli skrátka silnejšie, a tak staršieho súrodenca nasledovala aj ona. Keď si zbalila kufor a z rodného Bardejova cestovala do Košíc, plán mala jasný – vyštuduje tam medicínu a stane sa psychiatrickou. Počas vysokoškolskej praxe na tomto oddelení ju však psychiatria neoslovila, a tak začala rozmýšľať, čomu by sa ďalej mohla venovať. Začala hľadať akčnejší odbor a oslovila ju anestéziológia a gynekológia a pôrodníctvo. Ešte stále však nebola rozhodnutá. Možno to zmenia zahraničné stáže...

Od psychiatrie k pôrodníctvu

Počas vysokej školy ich absolvovala viacero. Už v treťom ročníku bola na Taiwane, kde sa venovala internej medicíne. „V tom čase sme sa s tamojšími kolegami smiali, že lekári na Taiwane majú peniaze, ale nemajú čas ich míňať, my máme viac voľného času, ale nemáme peniaze, takže sme na tom rovnako,“ spomína sympatická Katarína. Prekvapilo ju vtedy, že celá dokumentácia pacienta sa tam viedla v angličtine, hoci úradným jazykom je na ostrove čínština. „Úroveň medicíny bola veľmi vysoká a lekári sa nám plne venovali. Bola som na oddelení internej aj intervenčnej medicíny, kde som mohla sledovať katetrizácie srdca, teda invazívnu vyšetrovaciu metódu,“ hovorí lekárka o silnom zážitku z vyšetrenia, keď sa dutá cievka, čiže katéter zavedie cez tepny v končatine až k srdcu na znázornenie ciev, ktoré ho okysličujú. Vo Fínsku si pre zmenu vyskúšala pediatriu, anestéziológiu a intenzívnu medicínu, ale absolvovala aj stáže z gynekológie a pôrodníctva a takisto z chirurgie. „Najzaujímavejšie bolo asistovať pri operácii otvoreného mozgu na neurochirurgii. Bolo to fascinujúce. Samotná operácia aj to, že mi umožnili asistovať,“ spomína mladá žena. Keď odchádzala na stáž do Izraela, už reálne uvažovala o gynekológii a pôrodníctve. „V Rambam Hospital v Haife bolo veľké gynekologicko-pôrodnické oddelenie, kde som zažila veľa spontánnych pôrodov aj cisárskych rezov, bola som v operačnej sále aj na ultrazvukoch. A pochopila som, aká je gynekológia a pôrodníctvo nádherný odbor. Hoci je to občas stresujúca práca, najmä v pôrodnici, je veľmi pestrá. Raz robíte ultrazvuky, raz operujete, inokedy ste pri pôrode. Navyše je tam veľa radosti,“ hovorí o tom, čo rozhodlo o jej odbornom zameraní. Po týchto skúsenostiach sa totiž definitívne rozhodla.

Práca s da Vincim

Po skončení štúdiá na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** začala svoju profesijnú kariéru v Univerzitnej nemocnici Louisa Pasteura v Košiciach na gynekologicko-pôrodnickom oddelení. Neskôr pracovala v nemocnici v Spišskej Novej Vsi, odkiaľ jej kroky viedli do nemocnice v Banskej Bystrici. Chcela sa však posunúť ďalej, do väčšieho mesta, kde by získala nové skúsenosti. Veľkou výzvou bola preto Nemocnica Bory, ktorá sa začala v hlavnom meste stavať od základov. „Je to pre mňa výsada a považujem za vzrušujúce byť pri niečom novom, kde sa procesy len nastavujú. Nehovoriac o tom, že nemocnica je krásna a má špičkové prístroje,“ pochvaľuje si Katarína, ktorá sa tu pridala ku gynekologickému tímu. „Profesijne ma totiž naplňa operovať,“ prezrádza. Keď sa docent Mikuláš Redecha, klinický líder úseku Žena a dieťa v Nemocnici Bory certifikoval na prácu s robotom da Vinci Xi, najmodernejším operačným prístrojom na Slovensku, ktorý nesie meno po talianskom vynálezcovi a maliarovi, musel mať pri sebe aj asistenta, ktorý sa certifikoval s ním. Túto možnosť získala Katarína Peregrimová. Vytvorili spoločný tím.

Ženský tím

Asistentký certifikát k robotovi, ktorý má Katarína, má síce viacero žien na Slovensku, ale ona začala oveľa viac trénovať. „Robot je veľmi špecifický. Najprv sa človek musí naučiť prístroj ovládať, napríklad ako ho zapájať. Ďalej sa s ním musí naučiť operovať, na čo slúžia virtuálne tréningy na reálnom robotovi. Následne lekár prichádza do jedného z tréningových centier v Európe, kde prebieha celodenná certifikácia.“ Tam si spolu so sebou ako asistentku zobrala lekárku Moniku Dugátovú a ukázalo sa, že čisto ženský tím je vo svete robotiky taktiež neobvyklý. „Je to pre mňa prestíž, zároveň som sa aj medicínsky veľmi posunula. Operovať pacientky robotom je totiž radosť,“ usmeje sa gynekologička. Hoci ovládanie robota môže pripomínať počítačovú hru, ide o veľmi náročnú a život zachraňujúcu prácu. „Venujem sa hlavne miniinvazívnej chirurgii, čiže laparoskopickým operáciám. Prevažne sú to operácie benígnych útvarov, napríklad cýst na vaječníkoch, myómov maternice a polypov. Niekedy stačí vybrať len nezhubný nádor, v iných prípadoch je potrebné

odstrániť aj vaječník alebo maternicu. To sa snažíme robiť laparoskopicky. Výhodou sú malé vpichy namiesto veľkého rezu. Práve v tomto nám robotická chirurgia veľmi pomáha," hovorí o operačných pokrokoch v medicíne Katarína s tým, že prístroj da Vinci Xi navyše umožňuje operátorom 3D videnie s vysokým rozlíšením, zväčšený pohľad aj robotickú a počítačovú asistenciu. „Každá spokojná odoperovaná pacientka nás o to viac teší. Je úžasné vidieť, ak sa v prvý deň po operácii cíti dobre a pýta sa domov. Nemusí mať veľké rany, takže rekonvalescencia je veľmi rýchla," uzatvára lekárka.

MUDr. Katarína Peregrimová

ČO DOKÁŽE ROBOT?

Laparoskopické operácie sa dnes už bežne v moderných európskych nemocniciach realizujú systémom da Vinci. Ide o viacramenný laparoskopický operačný systém simulujúci pohyby ľudských rúk v tele pacienta. Ako sa líši operácia roboticky asistovanej chirurgie od tej klasickej? Operátor sedí pri ovládacej konzole, kde operačné pole vidí pomocou stereoskopického zobrazovacieho kanála, a pomocou joystickov ovláda robotické ramená, ktoré cez vpichy v koži pacienta veľmi precízne vykonávajú samotný výkon v tele pacienta. To prináša pre pacientov viaceré benefity – kratšiu hospitalizáciu, nižšiu pooperačnú bolesť a výskyt komplikácií, nižšiu potrebu krvných transfúzií aj riziko trvalých následkov a zároveň skorší návrat do aktívneho života.

Autor: Text: Anna Žilková, Foto: Shutterstock a archív K. P.

Svet okolo nás [📄](#)

📅 19. 4. 2024, 14:51, Relácia: **Svet okolo nás**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP**: **0,26 OTS**: **0,00 AVE**: **457 EUR**

[strojový prepis] ...*Svet okolo nás pred pätnástou hodinou, keď som sa tak zahľad na ukazovateľ času mi prišlo, že je ten správny čas predstaviť vám ďalšiu tropickú rastlinu, ktorú nájdete v botanickej záhrade **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Dnes ňou bude banánovník. Jeho plot...*

Košická vedecká kaviareň bude o cukrovke a polyméroch [🔗](#)

📅 19. 4. 2024, 15:45, Zdroj: sav.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 8 322 GRP: 0,18 OTS: 0,00 AVE: 391 EUR

19. 4. 2024 | videné 1-krát

Košická vedecká kaviareň pokračuje v apríli ďalšou prednáškou, opäť excelentnou témou s názvom Cukrovka a polyméry: stretnutie dvoch zdanlivo nesúvisiacich svetov. V košickej Tabačke – malej kinosále sa v stredu 24. apríla 2024 o 18.00 hod. bude hovoriť o revolučnej možnosti liečby cukrovky (a potenciálne aj iných chorôb) transplantáciou živých buniek produkujúcich inzulín ako prirodzenej náhrady za jeho nárazové dávkovanie. Hostom bude Ing. Igor Lacík, DrSc., vedúci vedecký pracovník Ústavu polymérov SAV v Bratislave, vedúci oddelenia výskumu biomateriálov.

S transplantáciou živých buniek je spojených mnoho problémov, hlavne s ich prežívaním a správnu funkciou vzhľadom na imunitnú reakciu organizmu. Bolo by teda potrebné transplantované bunky pred imunitným systémom nejakým spôsobom ukryť, pri zachovaní možnosti obojsmernej komunikácie s vonkajším prostredím. Sú to však dve protichodné požiadavky, ktoré sa zdanlivo vylučujú. Riešením môže byť zabalenie buniek, v našom prípade buniek pankreasu, tzv. Langerhansových ostrovčekov, ktoré dokážu produkovať inzulín, do špeciálneho obalu. Vymyslieť a vyrobiť stabilný obal, ktorý telo prijme, ktorý spoľahlivo ochráni bunky vo vnútri pred imunitným systémom a zároveň umožní monitorovanie prostredia a uvoľňovanie inzulínu do vonkajšieho prostredia je, zdá sa, úloha len pre kúzelníkov. Presne o takéto kúzlo sa vo svojom výskume snaží Ing. Igor Lacík, DrSc.

Dr. Lacík pôsobil ako riaditeľ Ústavu polymérov SAV, ktorý sa za jeho éry stal jedným z najúspešnejších pracovísk SAV. Výsledky práce Dr. Lacíka a jeho prínos pre spoločnosť boli ocenené viacerými oceneniami, z ktorých spomeniem aspoň dve, verejnosti najviac známe – Krištáľové krídlo za rok 2015 v kategórii Medicína a veda, a ocenenie Eset Science Award – Výnimočná osobnosť vedy na Slovensku za rok 2023.

Výskum Dr. Lacíka je jeden z príkladov, kde sa základný výskum prekrýva s aplikačnou sférou. Navyše aplikáciou, ktorá môže pomôcť mnohým z nás. Výskum Dr. Lacíka je spojený aj s Košicami, spolu s prednostom Združenej tkanivovej banky LF **UPJŠ** a UNLP MVDr. Jánom Rosochom, CSc., pripravovali klinickú aplikáciu transplantovaných enkapsulovaných buniek. Aj preto túto prednášku Dr. Lacík venuje pamiatke Dr. Rosochu.

Verím, že vás téma zaujme a pridete strániť opäť príjemný a hlavne užitočný večer v Tabačke.

Spracoval: Ján Gálik, Neurobiologický ústav BMC SAV, v. v. i.

Súvisiace články

Autor: CSC - VS SAV

Dni mesta Košice 2024 Košice. Podujatie Dni mesta a obce Kultúra Podujatia pre deti [📄](#)

📅 19. 4. 2024, 17:08, Zdroj: ajdnes.sk [📄](#), Autor: Ondrej Demian, Sentiment: Neutrálny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 6 221 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 349 EUR

Ubytovanie v obci Košice

Dni mesta Košice 2024

Ako bude vyzerat harmonogram podujatí počas osláv Dňa mesta?

27. apríl 2024 - sobota

Vitajte na Detskej železnici

09.15 hod., Čermel', Detská železnica

Spievajúca fontána v obrazoch

18.30, park Spievajúca fontána - otvorenie výstavy o histórii vzniku ale i o súčasnosti Spievajúcej fontány, ktorá prešla generálnou rekonštrukciou a v tieto dni sa vracia do sŕdc Košičanov.

Spievajúca fontána žije!

19.00, Hlavná ulica, Spievajúca fontána - slávnostné uvedenie Spievajúcej fontány do života v novom šate a predstavenie všetkých noviniek, ktorými disponuje popretkávané krásnym hudobným a tanečným programom.

28. apríl 2024 - nedeľa

Vyhliadková veža Hradová otvorená

13.00, Vyhliadková veža Hradová, amfiteáter Košického hradu

29. apríl 2024 - pondelok

Košice (DJ's) On Air

17.00, Hlavná ulica, Spievajúca fontána

Košická svetelná párty

20.00, Hlavná ulica - Dolná brána - Urbanova veža - Immaculata - Fontána znamení

30. apríl 2024 - utorok

Košický makovník 2024

15.00, Hlavná ulica, námestie pri Urbanovej veži - retro spomienka na jedno z najúspešnejších podujatí dávnych ročníkov osláv Dňa mesta Košice.

Stavanie mája

16.00, Dolná brána - zdobenie májky, 16.45 h; Dolná brána - Immaculata - Dolná brána - sprievod folkloristov

Ej máje, máje

17.00, Hlavná ulica, Dolná brána

Trh tradičných remesiel

09.00, Hlavná ulica, Dolná brána

Medzi životom a smrťou

17.00, Galéria bašta, Hrnčiarska 7, Košice

1. máj 2024 - streda

13.00, Hlavná - Dolná brána - Urbanova veža - Alžbetina - Immaculata

Brány ZOO otvorené

11.00, areál Zoologickej záhrady Košice Kavečany

Finále Slovenského pohára vo futbale

od 12.00, Košická futbalová aréna, Pri prachárni 13 - Zábavno-súťažný sprievodný program pre deti i dospelých spojený s finálovým zápasom.

10.00, Hlavná ulica, Dolná brána

Use The C!ty 2024 Košický Montmartre

10.00, Hlavná ulica

Bábkové divadlo v Košiciach deťom - Koza odratá a jež

11.30, Hlavná ulica, Dolná brána

USE THE C!TY 2024 Umenie na ulici

15.00, Hlavná ulica, širšie centrum mesta Košice

USE THE C!TY 2024 Graffiti v meste

15.00, Hlavná ulica, námestie pri Urbanovej veži

USE THE C!TY 2024 Divadlo Crocus: Monroe

16.00, Pri Dolnej bráne

USE THE C!TY 2024 Divadlo nad vecou: Dohadzovačky

18:00, Hlavná ulica, Átrium Historickej radnice

USE THE C!TY 2024 Divadlo Per Absurdus: Čiernobiela

20.00, Dolná brána, priestor historickej expozície

BABY knižnica

09.00, LitPark, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Kukučínova 2

3. máj 2024 - piatok

09.00, Hlavná ulica, pred Národným divadlom Košice

USE THE C!TY 2024 Kultúrny CHAOS

od 15.00, Hlavná ulica, námestie pri Urbanovej veži

Košické Benátky

19.30, Rekreačná lokalita Jazero, MČ Košice - Nad Jazerom - tradične netradičná súťažná prehliadka vlastnoručne vyrobených vodných plavidiel plná zábavy, humoru a atraktívneho programu pre rodiny s deťmi.

Košice včera a dnes

09.00, Gymnázium Opatovská cesta 7, Košice

Na ostatňi raz

15.00, Hornádka, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Hutnícka 22

Cassovia Bonsai

09.00, Botanická záhrada **UPJŠ**, Mánesova 23, Košice

Burza starožitností a kuriozít

08.00, Park Moyzesova pri Starej jazdiarni

4. máj 2024 - sobota

od 15.00, Hlavná ulica, Park pri Dolnej bráne, Hlavná ulica, širšie centrum mesta Košice

Vivat Spievajúca fontána!

18.00, Hlavná ulica, Spievajúca fontána - veľkolepé slávnostné odovzdanie Spievajúcej fontány v novom šate Košičanom. Hudobná, tanečná a svetelná show s predstavením technických novinek, ktorými fontána disponuje. V bohatom programe účinkujú: skupina NO NAME alebo Tanečné štúdio Adriany Vrbovej

Magnezitárska 60-ka

14.00, Krompachy, Gelnica, chata Erika, Horný Bankov, Košice

CASSOVIA OPEN 2024

09.00, Športová hala Slavomíra Šípoša, Alejová 2, Košice

1369 – prvá erbová listina mesta Košice

14.00, Košický hrad Hradová

Navrhni svoj erb

10.00, Historická budova Východoslovenského múzea v Košiciach

Ťit takoho prekrasnoho (Železiar 60 / 1964 – 2024)

11.30, Hlavná ulica, Národné divadlo Košice, historická budova

5. máj 2024 - nedeľa

Cassovia Retro

11.00, Hlavná ulica

6. máj 2024 - pondelok

Slávnostné oceňovanie príslušníkov Mestskej polície mesta Košice a osobností verejného a spoločenského života

12.00, Hlavná ulica, pred historickou budovou Národného divadla Košice

Škola plná talentov – Superškola 2024

15.00, Hlavná, Dolná brána

Talentárium 2024

17.00, Hlavná ulica, Dolná brána

Steel aréna v novom šate

14.00, Hlavná ulica, Dolná brána

BABY knižnica

15.30, OC Merkúr, pobočka Knižnice pre mládež mesta Košice, Němcovej 28

STREET ART FESTIVAL

10.00, MČ Košice - Sídliisko KVP

V hlavnej úlohe Park Teodora Münstera

16.30, MČ Košice - Juh, vnútroblokový priestor Rosná - Košfova - Oštepová

7. máj 2024 - utorok

Sprievod rytierov

13.00, Hlavná ulica / Dolná brána - Immaculata - Historická radnica

Slávnostné vztyčovanie mestskej vlajky pri príležitosti Dňa mesta Košice

13.30, pred Historickou radnicou, Hlavná 59, Košice

Slávnostný ceremoniál Dňa mesta Košice

14.00, pred Historickou radnicou (v prípade nepriaznivého počasia v Historickej radnici), Hlavná 59 - slávnostné odovzdávanie verejných ocenení primátorom mesta Košice – Ceny mesta Košice, Ceny a Plakety primátora mesta.

Galaprogram Dňa mesta Košice

20.00, Hlavná ulica / Urbanova veža - Spievajúca fontána - exkluzívny hudobný a tanečný galaprogram plný hostí, spevákov, hudobníkov a tanečníkov.

Deň Európy

10.00, Kino Úsmev, Kasárenské námestie 1, Košice

Slávnostná Ekumenická bohoslužba

18.00, Hlavná ulica, Dóm sv. Alžbety

Rozprávkové prebúdzenie fontány

10.00, MČ Košice - Sídliisko Ťahanovce

Detské rozprávkové Košice

09.00, Slovenské technické múzeum, Hlavná 88, Košice

Kolorit slovenského ornamentu

15.00, Knižnica pre mládež mesta Košice (Kulturpark), Kukučínova 2

8. máj 2024 - streda

Nesmrteľný tanečník

18.30, Kunsthalle / Hala umenia, Rumanova 1

9. máj 2024 - štvrtok

Primátorská kvapka krvi

08.00, Hlavná ulica, v okolí Historickej radnice

VSE City Run

14.00, Dolná brána

Strelecká súťaž príslušníkov mestských polícii

09.00, strelnica Rebel Zone, Hodkovce

Literárne Košice

10.00, LitPark, Knižnica pre mládež mesta Košice, Kukučínova 2

RusínsKE – Rusíni v Košiciach

17.00, Nádvorie Historickej budovy Východoslovenského múzea

Sólo pre marimbu

19.00, Dom umenia

17. máj 2024 - piatok

Slávnostná Ekumenická bohoslužba

11.00, Verejný cintorín, Rastislavova 83, Košice, pri centrálnom kríži

Bližšie informácie k jednotlivým programom v rámci osláv Dňa mesta po jednotlivých dňoch je možné nájsť v aktuálnom vydaní magazínu KOŠICE V SKRATKE a na: www.denmestakosice.sk/

Začiatok podujatia: 27.04.2024

Autor: Ondrej Demian

Najlepšiu stredoškolskú žurnalistiku robí časopis Rozhľad z gymnázia v Považskej... [🔗](#)

📅 20. 4. 2024, 16:47, Zdroj: dennikn.sk [🔗](#), Vydavateľ: N Press, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 362 019 GRP: 8,04 OTS: 0,08 AVE: 1472 EUR

Najlepšiu stredoškolskú žurnalistiku robí časopis Rozhľad z gymnázia v Považskej Bystrici. Časopis zvíťazil na celoslovenskej súťaži Štúrovo pero, ktorej vyhodnotenie sa konalo dnes vo Zvolene. V kategórii vysokoškolských časopisov vyhral magazín Pod čiarou z Filozofickej fakulty UK v Bratislave.

Študenti na Štúrovom pere súťažia v piatich kategóriách. V kategórii stredoškolských časopisov získal magazín Rozhľad ocenenie Zlaté Štúrovo pero udeľované za dlhodobu mimoriadne vysokú úroveň.

Prvé miesto v tejto kategórii obsadil časopis Študentské slovo (Gymnázium Šrobárova 1 Košice), na druhom mieste sa umiestnili časopisy G-life (Gymnázium Jozefa Gregora Tajovského, Banská Bystrica) a Gymoš (Spojená škola a Gymnázium Juraj Henischa, Bardejov). Tretí skončili magazíny Enter (Gymnázium sv. Moniky, Tarasa Ševčenka, Prešov) a Quo Vadis (Gymnázium sv. košických mučeníkov, Košice).

V kategórii vysokoškolských časopisov skončil na druhom mieste magazín Atteliér (Univerzita Cyrila a Metoda, Trnava), tretí sú Univerzál (Filozofická fakulta **UPJŠ**, Košice) a Farmakoviny (Farmaceutická fakulta UK, Bratislava).

V kategórii novinárskych príspevkov stredoškolákov vyhral Mária Orság z Piaristickej spojenej Školy Františka Hanáka v Prievidzi, druhá skončila Kristína Pásztorová z Gymnázia sv. Košických mučeníkov a tretí je Pavol Rágula z Gymnázia v Považskej Bystrici.

V kategórii novinárskych príspevkov vysokoškolákov vyhrala Bianka Masaryková z Masarykovej univerzity v Brne, ktorá je aj redaktorkou Denníka N. Na druhom mieste skončila Bernadetta Čaranová z Univerzity Cyrila a Metoda v Trnave. Tretie miesto obsadila Alžbeta Kyselíková z Masarykovej univerzity v Brne, ktorá tiež spolupracovala s Denníkom N.

V kategórii online žurnalistiky vyhral web Atteliér.sk z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Druhá skončila internetová televízia Rozhľad TV z Gymnázia Považská Bystrica. Na treťom mieste sa skončili podcast s názvom Podcast z Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a web Nový Blesk zo Strednej športovej školy a Gymnázia Ján Bottu v Trnave.

Súťaž Štúrovo pero oslávila tento rok už svoj 30. ročník. Je to najprestížnejšia novinárska súťaž stredoškolákov a vysokoškolákov na Slovensku. (kskls.sk)

Prvá certifikovaná žena na da Vinci Xi na Slovensku

21. 4. 2024, 11:05, Zdroj: zlepsujemezdravotnictvo.sk, Autor: Nicole Nevolníková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 64 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 39 EUR

21. apríla 2024

MUDr. Katarína Peregrimová pracuje ako lekár špecialista gynekologicko-pôrodnického pracoviska v Nemocnici Bory. Na jeseň minulého roku sa stala prvou certifikovanou ženou na Slovensku, ktorá môže operovať na najmodernejšom laparoskopickom operačnom systéme da Vinci Xi.

Lekárske začiatky

Katarína Peregrimová nemala nikdy ambíciu byť lekárkou. Aj keď v rodine ich zopár bolo. Chcela sa venovať práci so slovom, avšak v škole ju bavila aj biológia. Na radu rodičov sa rozhodla študovať medicínu, kde by sa z nej mohla stať psychiatricka. Prax na tomto oddelení ju neoslovila, a tak začala rozmýšľať, čomu by sa ďalej mohla venovať. Začala hľadať akčnejší odbor a oslovila ju anesteziológia, gynekológia a pôrodníctvo.

Počas vysokej školy absolvovala viacero zahraničných pobytov a stáží. V treťom ročníku bola mesiac na Taiwane, kde sa venovala internej medicíne. Zúčastnila sa aj polročného pobytu vo Fínsku, kde si vyskúšala prácu na oddeleniach, medzi ktorými sa rozhodovala. Na konci piateho ročníka absolvovala mesačný pobyt na gynekologicko-pôrodnickom oddelení v Izraeli. Po týchto skúsenostiach sa rozhodla pre gynekologicko-pôrodnickú špecializáciu.

Prečo si vybrala Nemocnicu Bory?

Po skončení štúdia na lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** začala svoju profesijnú kariéru v UNLP v Košiciach na gynekologicko-pôrodnickom oddelení. Neskôr pracovala v nemocnici v Spišskej Novej Vsi, odkiaľ jej kroky viedli do nemocnice v Banskej Bystrici.

Do Nemocnice Bory prišla z osobných dôvodov. Pracovala už v sieti Penta Hospitals Slovensko a bola stotožnená s tým, ako fungujú jednotlivé procesy. „Chcela som sa posunúť ďalej, do väčšieho mesta, je to pre mňa výsada a vzrušujúce byť pri niečom novom, začínajúcom, kde sa procesy len nastavujú. Samozrejme, nemocnica je krásna, má špičkové prístroje, ako sú okrem roboty napríklad aj ultrazvuky,“ dodala Katarína Peregrimová.

Cesta k robotovi da Vinci Xi

„Od začiatku svojej kariéry na gynekologicko-pôrodnickom oddelení som viac inklinovala ku gynekológii. V Nemocnici Bory som sa mohla viac profilovať. Pridala som sa teda ku gynekologickému tímu, keďže ma profesne naplňa operovať,“ objasnila Katarína Peregrimová.

Keď sa doc. MUDr. Mikuláš Redecha, PhD., klinický líder pre úsek Žena a dieťa v Nemocnici Bory, certifikoval na prácu s robotom da Vinci Xi, musel mať pri sebe aj asistenta, ktorý sa certifikoval s ním. Túto možnosť získala Katarína Peregrimová, ktorá vytvorila s Mikulášom Redechom harmonický tím.

Prvá Slovenská certifikovaná žena na operácie na da Vinci Xi

Viacero žien na Slovensku má asistentký certifikát k robotovi, tak ako aj Katarína Peregrimová. Ona však začala na robotovi trénovať oveľa viac, našla si svoju asistentku a pripravovala sa na certifikáciu. Katarína Peregrimová spomína, ako bola príprava na certifikáciu náročná: „Robot je veľmi špecifický. Najprv sa človek musí naučiť prístroj da Vinci Xi ovládať, napríklad ako ho zapájať. Ďalej sa s ním musí naučiť operovať, na čo slúžia virtuálne tréningy na reálnom robotovi. Následne prichádza na certifikáciu do jedného z tréningových centier v Európe. Tam prebieha celodenná certifikácia.“

Na certifikáciu si spolu so sebou ako asistentku zobrala MUDr. Moniku Dugátovú. Čisto ženský tím je taktiež neobvyklý vo svete robotiky. „Je to pre mňa prestíž, zároveň som sa aj medicínsky veľmi posunula. Je to radosť pre mňa operovať pacientky na robotovi,“ dodáva Katarína Peregrimová.

Najmodernejší laparoskopický operačný systém na Slovensku

Laparoskopický operačný systém Da Vinci Xi je najvyšší stupeň miniinvazívnej chirurgickej liečby mnohých onkologických diagnóz týkajúcich sa ochorení napríklad brušnej, hrudnej alebo ústnej dutiny. V gynekológii sa používa hlavne pri náročných operáciách, prevažne u pacientok s obezitou.

Robotická operácia poskytuje pre pacientov tieto benefity:

kratšia doba hospitalizácie, nižšia pooperačná bolesť a výskyt komplikácií, nižšia potreba krvných transfúzií, nižšie riziko trvalých následkov, skorší návrat do aktívneho života.

Autor: Nicole Nevolníková

Pokuta je nástroj, ktorý ľudí motivuje [☑](#)

☑ 22. 4. 2024, Zdroj: **Denník N**, Strany: 8, 9, Vydavateľ: **N Press, s.r.o.**, Autor: **Veronika Folentová**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 13 000 GRP: 0,29 OTS: 0,00 AVE: 5999 EUR

Rubrika: ROZHOVOR

Ľudia bežne splácajú zubné ošetrovanie na splátky aj pol roka, hovorí zubný lekár Peter Džupa

Ministerka zdravotníctva Zuzana Dolinková z Hlasu s asociáciou poisťovní oznámila, že od mája už pacienti nedostanú benefity na zubné ošetrovanie. Takto dostávali poisťenci naspäť peniaze za vyšetrenia alebo veľmi často za dentálnu hygienu, ktorá stojí desiatky eur.

Oznámenie o rušení benefitu prišlo narýchlo a nečakane. Ministerka Dolinková hovorí, že poisťovne prinesú nové benefity, ale zrejme až budúci rok. Vlni poisťovne vyplatili na zubné benefity 45 miliónov eur.

Zubný lekár Peter Džupa pôsobí na klinike PETRAMED v Čadci hovorí, čo podľa neho spôsobí zrušenie benefítov.

Ministerstvo zdravotníctva po dohode s poisťovňami zrušili benefity na zuby, ktoré poskytovali poisťovne. Ako to podľa vás ovplyvní starostlivosť o zuby?

Môže to mať vplyv na množstvo prevencie, špeciálne na dentálnu hygienu, ktorá je jej veľmi dôležitou súčasťou. Síce máme preventívne prehliadky, ale tie sú len jedným typom vyšetrenia. Všetci ľudia majú povlaky a zubný kameň, preto potrebujú raz či dvakrát ročne všetci dentálnu hygienu. Na ňu veľa ľudí využívalo benefity. Dentálna hygiena je na priamu platbu, nehradí ju poisťovňa. Ľudia síce budú chodiť na preventívnu prehliadku, ale už dentálnu hygienu, ktorá je veľmi dôležitá pre prevenciu, realizovať nebudú.

Môže klesnúť aj počet preventívnych prehliadok?

Boli podmienkou získania benefítov, a to nielen zubná prehliadka, ale aj ostatné. Po zrušení benefítov môžu mať nižšiu motiváciu na ne chodiť, lebo nedostanú finančný benefit. Môže to mať následne vplyv, že ich problémy budú zachytené neskôr, už keď budú cítiť bolesť a bude to horšie. To ich bude stáť viac peňazí a budú mať zdravie v horšom stave.

Benefit mohol využiť len niekto, kto reálne absolvoval preventívnu prehliadku aj u všeobecného lekára, poprípade u gynekológa. Nie je to potrestanie ľudí, ktorí sa starajú o svoje zdravie?

Určite. Celkovo tu chýba motivácia ľudí starať sa o zdravie. Pokuta v spoločnosti funguje ako nástroj, ktorý ľudí motivuje. Tak to platí pri autách a pokute za to, že nemám zapnutý pás, čo na konci neohrozuje nikoho, len mňa. Ale v rámci ochrany zdravia je tento nástroj v spoločnosti akceptovaný a je dobrý, lebo chránime zdravie možno aj v rozpore s vôľou jednotlivca. Pokuta je veľmi motivujúca. Podobne funguje aj pozitívna „pokuta“, že niečo dostanem navyše, ako to bolo v prípade benefítov. Problém je, že v zdravotníckom systéme vôbec takéto pokuty definované nemáme. Človek bez ohľadu na to, ako sa o svoje zdravie stará, má rovnaké zdravotné odvody, rovnaký nárok, rovnaké doplatky za zdravotnú starostlivosť. Toto bolo jednou z mála vecí, kde sa prepájala starostlivosť o zdravie s rozpočtom a financiami jednotlivca.

Ako vnímate zrušenie benefítov?

Nie je to šťastný krok, lebo je urobený veľmi narýchlo a nedostatočne komunikovaný. Nedostatočne sa rieši aj to, čo bude náhradou. Nášmu zdravotnému systému chýba finančná motivácia ľudí, aby sa starali o svoje zdravie, a toto bola jedna z mála vecí, ktorá sa tomu aspoň približovala. A aj tá sa stráca a znova prestávame motivovať ľudí, aby sa starali o svoje zdravie. Nevnímam to pozitívne. Človek, ktorý má akútny problém a bolesti, na ošetrovanie pôjde a zaplatí si ho. Zrušenie benefítov bude mať vplyv na to, že ľudia menej investujú do prevencie, lebo tých 45 miliónov, ktoré poisťovne dali na benefity za posledný rok, zaplatia ľudia. To je suma vyčlenená na zubnú starostlivosť, o ktorú rodiny prídu. A majú obmedzené rozpočty, nezačnú teraz mýňať viac, lebo stratili benefity.

Môže sa to z dlhodobého hľadiska prejavíť na tom, že náklady na starostlivosť budú ešte vyššie, keďže ľudia zanedbajú prevenciu?

Jednoznačne. A buď bude viac trpieť rodinný rozpočet alebo štátny. Lekári to vedia dlho – prevencia je vždy lacnejšia ako liečba, či už z pohľadu rodiny, alebo štátu. Musíme ľudí motivovať, aby uprednostnili dlhodobé zdravé rozhodnutia oproti krátkodobým, ktoré prinášajú rýchly pôžitok. Zjem cukor, neumyjem si zuby, mám nadváhu. Prevencia je lacnejšia, ale nemotivujeme na ňu. A to ani pacientov, a ani lekárov nemotivujeme, aby mali zdravých pacientov. Štandardne platíme za liečbu, ale veľmi málo sa platí za prevenciu. Nechcem povedať, že lekári robia to, čo prináša peniaze, ale ak by lekár dostal sto eur za preventívnu prehliadku, tak jej venuje podstatne viac času a pozornosti, ako keď za ňu má 17 eur. Pri poslednej kalkulácii, ktorá sa robila ešte pred covidom, to vychádzalo tak, že hodina prevádzky zubnej ambulancie stojí 120 eur. Za 17 eur by to ošetrovanie malo trvať desať minút. Podobné to je aj u všeobecných lekárov, ani oni nie sú motivovaní, aby mali zdravých pacientov. Na konci nik nerieši, či sú pacienti zdraví alebo chorí, ale on má platbu „za hlavu“.

Ministerstvo zdravotníctva odôvodňovalo zrušenie benefítov tým, že naplnilo svoj potenciál a nezvyšoval sa už počet prehliadok. Aké ohlasy máte od svojich klientov? Motivovali ich na prevenciu?

Ľudia využívajú tieto benefity a my sme robili aj interné kampane, ako ich môžu získať. Keď človek využije benefit, pôjde častejšie na prevenciu, lebo má rozpočet na starostlivosť. Proaktívne sme ľuďom vysvetľovali, ako majú čerpať benefity, a postupne to využívali stále viac. Je aj skupina, ktorá na prevenciu nechodí. Bud' sa tak rozhodne, alebo nemá kam ísť, lebo dostupnosť preventívnych prehliadok nie je pre všetkých jednoduchá, v niektorých regiónoch zubári už neprijímajú pacientov. Ale ľudia to využívali stále viac. A vidieť to aj teraz, lebo od informácie, že sa benefity rušia, ľudia volajú, píšú a snažia sa prísť do konca apríla. Žiaľ, toto už väčšina z nich nestihne využiť.

Najväčší problém nastane pri dentálnej hygiene, tú škrtnú ako prvú?

Dotkne sa to aj iných ošetrovaní, napríklad výplne. Keď ho niečo bolí, tak, samozrejme, človek peniaze nájde, lebo nemá na výber. Prvé, čo odpíše, keď sa rozpočet zníži, to je prevencia, lebo tá nebolí. Ide o dlhodobé uvedomenie si, že keď toto budem robiť, o päť či desať rokov nebudem mať problém. A to odpadne ako prvé.

Ceny dentálnej hygieny sú v desiatkach eur. Niekde je to 40, niekde aj 70 eur. Uvažujete nad tým, že keď sa zrušia benefity, budete znižovať cenník, aby to bolo dostupnejšie?

Problém je, že ak by sme znížili ceny, tak musíme niekde znížiť kvalitu, lebo od nej sa odráža cena. Tú určuje čas, ktorý venujeme danému zákroku. Ak by sme dramaticky znížili cenu, musíme znížiť aj čas a to bude mať dosah na kvalitu ošetrovania. Dnes to riešime tak, že pacientom dávame možnosť, aby niektoré zákroky splácali mesačne. Takto postupujeme napríklad pri strojčekoch. Tie stoja aj niekoľko stoviek eur, sumu pacient dopredu vie a ponúkame mu, že to môže splácať postupne. Teraz uvažujeme, že by sme takto postupovali aj pri dentálnej hygiene. Tak by jednorazovo nemuseli platiť takú sumu z rodinného rozpočtu, ale rozložila si to.

Pracujete bežne so splátkovými kalendármi?

Veľa pracujeme so splátkami, lebo bežne máme pacientov, ktorí si dajú jedno ošetrovanie mesačne, alebo pri viacerých členoch rodiny príde vždy jeden člen za mesiac. Máme ľudí, ktorí si rozložia aj lacnejšie ošetrovania, napríklad na 20-eurové splátky na tri až päť mesiacov. Pre ľudí je obrovský rozdiel, či majú zaplatiť 50 alebo sto eur jednorazovo, alebo 20 či 30 eur každý mesiac. Vnímame to, sme v regióne, ktorý je ekonomicky priemerný – ani chudobný, ani výrazne bohatý, preto často riešia 20 či 30 eur.

Vaši klienti majú teda bežne splátkový kalendár?

Je to bežná vec, ktorú ponúkame, a významná časť ľudí ju využije. Nepracujeme so splátkovými spoločnosťami, aj keď ich využíva mnoho kliník. My to nechceme robiť, lebo to predraží ošetrovanie pre pacienta a niektoré splátkové spoločnosti majú praktiky, s ktorými nesúhlasíme. My splátky spravujeme sami, ale tak nesieme aj riziko a musíme si nastaviť dobre ekonomiku vo firme. Bežne klienti využívajú splátky na tri až šesť mesiacov, a to aj pri zákrokoch za desiatky či stovky eur, nehovoríme o tisícoch. Alebo prídu zaplatiť neskôr, keď sú po výplate.

Komunikuje komora s ministerkou o tom, aby boli výkony hradené výhodnejšie, aby sa dali znížiť poplatky?

Rokovania máme periodicky každý rok a aj teraz prebiehajú rokovania s poisťovňami. Ale rozpočty poisťovní nedávajú veľkú nádej, že by sa mali dramaticky zvýšiť. Každý rok sa platby z poisťovní zvýšia od päť do 15 percent, ale pri niektorých výkonoch by sme potrebovali dramatickú reformu. Napríklad pri preventívnej prehliadke by sme potrebovali násobné navýšenie.

To sa týka aj dentálnej hygieny?

Väčšina kliník má dentálnu hygienu ako výkon, ktorý nehradí poisťovňa. Existuje výkon – odstránenie povlaku a kameňa, ale za ten poisťovňa platí 7,25 eura. A ide o mechanické odstránenie, nie je to moderné odstránenie s pieskovaním a ultrazvukom. Väčšina kliník tak nejde cez tento výkon, ale účtuje dentálnu hygienu celú.

Čo platí poisťovňa u zubára a čo už nie?

V nejakej miere prispieva na väčšinu zákrokov. Ale otázna je miera. Napríklad na výplň prispieva 30 eur, na východe, kde sú nižšie ceny a nájmy, to môže byť solídny príspevok, ale v Bratislave to tak už nie je. Máme korunku – keď sa zub obrúsi a nahradí korunkou, vtedy poisťovňa prispeje 17 eur a reálne to stojí od 300 do 600 eur. Záleží na tom kde. Tam je príspevok zanedbateľný.

Čo sa stane, keď človek nechodí na dentálnu hygienu?

Keď človek nechodí na dentálnu hygienu a má perfektnú individuálnu hygienu, tak sa teoreticky nemusí stať nič. Z našich skúseností vieme, že perfektnú dentálnu hygienu nemá takmer nikto. Aj moji kolegovia, ktorí sú profesionáli, minimálne raz alebo dvakrát za rok idú na dentálnu hygienu, lebo je normálne, že človek si nejakú časť sám dokonale nedočistí alebo sa mu povlak môže kumulovať. Keď sa človeku usadzuje povlak, môže stvrdnúť alebo skalcifikovať, jednoducho zmineralizuje, a tak sa vytvorí zubný kameň. Ten následne môže iritovať ďasná. Z toho zápalu sa môže vyvinúť zápal celých tkanív okolo zuba, teda parodontitída. Tou dnes trpí stále viac ľudí. Sprievodný jav je krvácanie. Ďasná alebo tkanivá začnú ustupovať a na konci parodontitídy je to, že až vypadnú a človek príde o zuby. Je to dlhodobý proces, ktorý sa končí stratou zubov.

Podľa štatistického úradu sa zvýšili ceny u stomatológov oproti obdobiu pred covidu o päťinu. Prečo?

Zdravotná starostlivosť je v istom zmysle služba ako akákoľvek iná a vstupuje do toho veľmi cena práce. Keď stúpajú mzdy, tak aj ceny. Ďalej máme infláciu – nájom, energie, sme podnikatelia, a tak nám ceny energií stúpili výrazne. Štát navýšil platy v nemocniciach a to sa prejaví aj u nás v ambulanciách. Ide najmä o sestry, lebo to sú tie isté sestry, ako robia v nemocniciach, a ak o ne nechceme prísť, museli sme platy zvyšovať. A štát zvýšil mzdy výrazne. Aj zubné ambulancie na to museli zareagovať a dotkli sa to aj cien.

Štát zvýšil platy sestier a zaplatili to pacienti aj na vyšších cenách zubného ošetrovania?

Jednoznačne. Aj toto vstúpilo do rastu cien.

Niektorí by na to mohli povedať, že si platíme zdravotné odvody a ceny u stomatológov sú vysoké. Prečo sú také vysoké?

Platy v stomatológii nie sú násobne vyššie ako inde zdravotníctve. Sme jediný odbor, ktorý môže od 90. rokov legálne brať doplácania, a tak sme už 30 rokov dostatočne dofinancovávaní, aby sme robili kvalitnú a modernú zdravotnú starostlivosť. Počúvame, že zubné ošetrovanie je nedostupné pre určitú časť obyvateľstva, na druhej strane málokedy počúvame o nekvalite, ako často počúvame z ostatnej časti zdravotníctva. Keďže je v stomatológii dostatok peňazí, dá sa robiť kvalitne, s dobrými materiálmi, prístrojmi a aj odborníkmi, ktorí neodchádzajú do zahraničia. Ceny tak majú aj druhú stranu – kvalitu. Na stomatológii možno viac ako inde vidieť, že chýba doplnkové pripoistenie.

Ako by to fungovalo?

To by umožnilo ľuďom šetriť si alebo mať poistenie na situácie, ktoré možno nastanú neskôr. Keďže pripoistenie neexistuje, sú tie výdavky jednorazové. Často aj vysoké. Dôležité je, že my v zubnom lekárstve riešime následky kazu alebo zápalu, teda parodontitídy. Obe tieto ochorenia sú pri dobrej prevencii stopercentne preventabilné. Ak sa človek stará, čistí si zuby, nebude mať ten problém. To je silný argument aj pre iné krajiny, kde sa stomatologická starostlivosť vôbec neplatí z verejného poistenia, lebo je plne v rukách človeka, či problém bude mať alebo nie. Máme aj úrazy alebo vrodené chyby, ale to sú drobnosti. Ale či bude mať človek zápal alebo kaz, je to v jeho rukách a ide aj o domácu starostlivosť a prevenciu.

Takýmto argumentom by sme mohli povedať, že nebudeme fajčiarom platiť liečbu rakoviny pľúc alebo obézny ľuďom cukrovku. Niektorí mohli vyrastať v rodine, kde sa nenaučil dobrým návykom pri zubnej hygiene. Je potom fér, že len táto časť je vybratá a vo veľkej miere nie je hrazená z poistenia?

Je to dobrý podnet, ktorý by mal byť zapracovaný aj do zvyšku systému. To, že sa niekto o seba stará, by sa malo na konci prejavíť v tom, koľko ho starostlivosť bude stáť. Nie som odporca solidárneho systému, vnímam ho ako dôležitý pre fungovanie krajiny. Ale v zdravotníctve máme len solidárny systém. To je problém. Stomatologická starostlivosť je stopercentne preventabilná, a aj tak sú tu zdroje z verejného poistenia, ktoré do nej putujú, ale je tu aj doplatok ľudí, ktorý ich aspoň trochu motivuje, aby sa o zuby starali. Vytvára to priestor, aby si ľudia uvedomili rozdiel medzi svojím konaním a nekonaním a potom nákladmi, ktoré to stojí.

Tak sa pozrime aj na to, ako by starostlivosť mala vyzeráť. Vedia sa Slováci starať o zuby?

Povedomie sa jednoznačne zlepšuje, sú tu preventívne programy, stomatológia je spoločenskou témou. Aj cena z toho robí atraktívnu tému, o ktorej sa hovorí v spoločnosti a motivuje ľudí, aby sa viac starali. Ľudia sa začínajú starať aj zaujímať viac. Tým, že si časť platia popri príspevku od poisťovne, sú motivovaní riešiť prevenciu. Závisí to aj od regiónu či konkrétnych lekárov, lebo nemáme celoštátne preventívne programy, ktoré by zubnú prevenciu riešili systematicky. Lebo načo budeme my jednotlivci robiť prednášku v školách, keď dieťa si po nej ide kúpiť do automatu sladený nápoj. Riešenie je vo vzdelávaní, ale najmä vo výchove v rodinách a aj v prístupe rodičov. Situácia sa zlepšuje, ale je to vďaka jednotlivcom, organizáciám a klinikám a nie vďaka štátu. A to je škoda.

Takže by ste zakázali predaj sladkých nápojov v školách?

Som fanúšik zvýšenej dane zo sladených nápojov. Štát by mal motivovať ľudí na zdravšiu životosprávu, môže to robiť pozitívne, ale aj negatívne. Je dobré, že máme daň z tabaku a tabakových výrobkov, a mohla by byť pokojne aj vyššia. Ale bolo by dobré, aby tieto peniaze išli na preventívne programy proti fajčeniu alebo na liečbu dôsledkov fajčenia. Vieme, že rafinovaný cukor dodávaný do potravín nie je zdravý, a to nielen z pohľadu zubov, ale máme aj veľký problém s obezitou. Takže som zástanca vyššieho zdanenia, ale nielen sladených nápojov, ale aj cukrovínok.

Nášmu zdravotnému systému chýba finančná motivácia ľudí, aby sa starali o svoje zdravie, a toto bola jedna z mála vecí, ktorá sa tomu aspoň približovala. A aj tá sa stráca a znova prestávame motivovať ľudí, aby sa starali o svoje zdravie. Nevnímam to pozitívne.

Peter Džupa

Vyštudoval **Univerzitu Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Ako zubný lekár pôsobí na klinike PETRAMMED v Čadci. Je aj členom výboru Slovenskej komory zubných lekárov.

Musíme ľudí motivovať, aby uprednostnili dlhodobé zdravé rozhodnutia oproti krátkodobým, ktoré prinášajú rýchly pôžitok. Zjem cukor, neumyjem si zuby, mám nadváhu. Prevencia je lacnejšia, ale nemotivujeme na ňu.

Autor: VERONIKA FOLENTOVÁ reportérka